

Діло

Виходить що-дня ране
крім понедітків.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 18, П. пов.
Ковто почт. шкідл. 26.724.
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Число телефону 261.
Рукописи
редакції не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

« Австро-Угорщина »:
місячно 2.70 К.
чвертьрічно 8—
піврічно 16—
півлітрово 32—
у Львові (без доставки):
місячно 2.40 К.
чвертьрічно 7—
піврічно 14—
півлітрово 28—
За зміну адреси
платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка п'ятирок, двома-
трок 48, в місяці 60, в
окремість 80 с. в редакційній
часті 1 К. Повідомлення про
міжана і заручки 1 К.
Накромоція строчка 1 К.
Статистичні оголошення за окремим
указом.
Одні привітання клієнту
у Львові 10 с.
за провінції 12 с.

Видає: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 20. лютого 1917.

По довшій перерві становище гр.-кат. єпископа в Перемишлі знов обсаджене. Єпископом став Василянн о. Йосиф Коцилівський.

Наслідком нестачі суспільного укладу українського громадянства припадає особам наших єпископів становище в нашій суспільности без порівнянн значнійше й поважнійше, ніж в інших, соціально висше розвинених суспільностях. Гр.-кат. єпископ в Галичині своїм характером і діяльністю може означитись в життю і історії українського народу — в значіно додатнім або відємнім — без порівнянн могутіше, ніж його товариші по аванію в інших суспільностях. Таким чином виростає у нас кожда зміна на єпископських престолах до розмірів важної події не тільки в нашій церковній, а й нашій політичній, культурній і взагалі громадській історії. Кождо вступуючого на єпископський престол нового владика стрічає український загал неминучими питаннями: Хто він такий? Чого може від нього сподіватись наша церква і наша національність?

Про особу о. Йосифа Коцилівського знає український загал мало. А навіть те, що про нього говорять ся поміж людьми, переважно дуже суперечне само в собі. Коли прим. з одної сторони представляє ся нового перемиського владика як вибранця еп. Хомишина, визнавача його національно-політичних поглядів і наслідника особистого й товариського світогляду станиславського єпископа, — то з другої сторони влявають знайомі о. Коцилівського, що в особі його одержує українська суспільність людину з українського національного погляду зовсім певну, вповні свідомого українського громадянина, розважного і незалежного по вдачі, наділеного певним життєвим досвідом, вишколеного до відповідної громадянської і особистої тактовности. Яка буде дійсність, се покажуть ся вже незабаром, і від сього залежатиме та міра впливу, пошани і поваги, яка припаде в участі новому владіці серед українського загалу.

Маючи се на увазі, ми рішучо остерігали би наше громадянство перед за скорим заняманем становища до нового єпископа. Остенційне виявлюване недовіря булоб рівно хибне, як виявлюване сліпої й безпідставної унежености. Навіть з обставини, що о. Коцилівський, як відомо, не належав до числа тих кандидатів на єпископський престіл, котрих вказувано як кандидатів поважних українських кругів і вивезеного Митрополита, — навіть із сеї обставини не вільно нам виводити некорисних для нового владика висновків. Бо як з одного боку виявило ся, що не всі кандидати Ексц. Митрополита здійснили ті надії, які покладав на них Митрополит і нарід, так з другого боку не вільно забувати, що еп. Коцилівський в ролі українського громадянина — покищо незаписана карта, та що ціла будучність ще лежить — жерд ним. Надіймо ся, що виповниться ся та будучність змістом як найкращим, достойним його попередника, незабутного, золотими буквами в пам'яті українського громадянства записаного бл. п. єпископа Чеховича.

Згадусмо при сій нагоді пам'ять бл. п. По передника нового єпископа не тому, наче-би ми ждали і бажали собі, щоб новий владика в усіх методах управлї епархії пішов слїдами пок. о. Константина. Ні, з національного й церковного становища знайшлося-би в дотеперішній адміністрації перемиської єпархії багато, навіть доволі багато такого, чого українське громадянство волїло би було не бачити і не мати. Останні роки означились серед думаючих громадян Українців дуже помітною еволюцією поглядів на задачі гр. кат. церкви, церковної адміністрації і духовенства в життю нашого народу: нові і грядучі відносини життя нашого виднають ту ж бажане мати й духовний стан, пришкоблений і вишколений до сих нових вимог українське село, українське місто й містечко горько відчуває потребу такого українського священника, який своїми особистими відносинами був би здатний відхити ся вповні й

безумовно єдино тільки праці над своєю паствою; який для праці такої вмів би вибороти собі конечну самостійність, повагу й рішучість супроти чужих органів влади, і який одержав би в семінарії основну фахову освіту душпастиря, себто освіту богословсько-катехистичну в рівній мірі, як освіту соціальну. Без прикмет сих не може священник бути справдішим душпастирем і він органічно безсильний, коли ходить о організоване життя вірних для добра церкви і народу. Пок. єпископ Чехович занадто глибоко був вкорінений своїм віком і вихованем у відносинах безповоротного минулого часу, щоб могли відповісти всім домаганям, які виднають час новий. Коли одначе проте таки остане особа Покійного у вдячній пам'яті покоління, то причина сього лежить у тих прикметах характеру і серця, у тій особистій доброті, тактовности й розважливости, і в тім патріотизмі і громадянській душі, якими так щедро була наділена особа незабутного еп. Константина. На прикмети сі вказуємо новому перемиському єпископові. Нехай їх возьме за провідну зваду всіх своїх діл, і нехай їх виповнить новим змістом — змістом новочасного, західно-європейського католицького священника і громадянського трудівника.

Вийде з сього безмірна користь церкві і суспільности.

Ген. Розвадовський знов у цісаря.

ВІДЕНЬ (Тжб). Цісар прийняв на окремих послужаннях міністра красної оборони грн. Георгія і полевого маршалка поручника Йордана Розвадовського.

У знятій часті Галичини.

Відень, 17. лютого 1917.

У „Кієв. Мислі“ чичасно: 12—13 (25—26) грудня в Тернополі була районна нарада співробітників відділу Земського Союзу. Постановлено відбувати такі наради щомісяця. На нараді рішено організувати на всіх харчових пунктах, де видаєть ся сухий пайок дорослим, — роздачу горячої їди дітям. А що з причини нестачі обуви і одіжи діти не можуть ходити на більшій віддалі — признано конечним завести рухомі походні кухні, які розвозили би горячу страву до кожного села, а в більших селах — роздача повинна відбувати ся в кількох місцях. У районі південної Галичини відкриваєть ся другий захист для дітей — у Надвірній. Управителькою поставлена К. Кайданова. В Тернополі відкриваєть ся книгарня. Шукаєть ся саме тепер поміщення для неї. Співробітницю союзу Раткевич висладо до Москви для закупна книжок. У районі центральної Галичини приступлено до організації кравецької робітні у Станиславові, де з причини нестачі заробітків населенн дуже бідне.

Ф. К.

Процес оо. Богатирця, Сеника і тов.

Засуд: ті присудів смерти, прочі обмаловані увільнені!

Від якого постійного допозувателя.

Відень, 17. лютого 1917.

(жв). В часі між днем 21. червня й 2. серпня 1915 р. відбувала ся перед дивізійним судом красної оборони у Відні головна розправа проти членів русофільського „Народного Союзу“ — послів д-ра Дмитра Маркова, п. к. судового надрадника Вол. Куриловича, адвкатів д-рів Кирила Черлунчакевича й Івана Дрогомирецького, коваля Григорія Мулькевича, селянина Томи Дякова й віденського кореспондента часописи „Новое Время“, Дмитра Ячвевського, за головну зраду та за злочин против оружнодержавної сили. По вироку якої розправи признано їх керманичами тайної організації, що мала на меті при російській підмозі відрвати Галичину й Буковину та північно-західну часту Угорщини від Австро-Угорщини та прилучити їх до Росії, і засуджено всіх на кару смерти через повішенн. По відвиннені скарги неважності став сей присуд правосильним, одначе присуду смерти не виконано з уваги на цісарське повидуванн, яким замінено всім засудженим кару смерти на досмертну взынцію, котру вони вже й відбувають по різних військових карних

заведення монархії, за винятком Д. Янчевецького, котрого — як відомого — виніяно за Тадея Рувовського.

Вже в акті обжалована проти Маркова й товариші назначувач п. к. військовий прокуратор військового команданта Відня, д-р Рудольф Вундерер, що обжаловані тоді особи не вичерпують числа осіб, на яких паде поважне підозріння що до винуватости в закінненні ім злочини. Свідство, ведене тоді проти тих дальших осіб, довело до нової великої розправи 24-ох русофільських діячів з Галичини й Буковини, що почала ще у вересні м. р. перед воєнним судом в сали віденського кривого карного суду, куди обжалованих привезено з гарнізонного арешту.

На обжаловане попали: 1) гр. прав. со-трэдник з Беренчанки (на Буковині) о. д-р Касіян Богатирець (ур. 5. листопада 1868 р.), членний діяч політичних, культурних і економічних організацій буковинських русофілів та начальник редактор чи співробітник часописів „Народная Рада“, „Православная Русь“ і „Русская Правда“, 2) Іларіон Цурканович (ур. 13. січня 1878 р.), укічений правник, колишній урядник Дудикевичевої „Самопомощи“ й член уряду Св. Михайлівського Інституту в Коломи, а далі співробітник чи відповідальний редактор „Православной Руси“, „Русской Правды“, „Верні і Церкві“ та заснованої по узв'язненню його товариша Олексія Геровського „Народної Воли“, 3) д-р Семен Булик (ур. 1. 9. 1877), краєвий адвокат у Мушині, що працював передтим в русофільських адвокатських канцеляриях з-ра Алексевича, д-ра Черлончакевича, д-ра Драгомирського й д-ра Савюка; д-р Булик був між ин. членом „Народного Союзу“ й головною тов. „Надежда“ в Кришиці, 4) о. Гаврило Гнатішак, гр. кат. парох у Кришиці (ур. 19. 7. 1886), член „Народного Союзу“ та повітовий організатор „русско-народної“ організації, 5) о. Роман Прислонецкий, гр. кат. парох в Жегестові (ур. 28. 8. 1886) член центрального й філіяльного відділу „Общества ім. Мих. Качковського“, урядив русофільської бурси в Новім Санчі та видавць часописи „Світ“ і співвидавць часописи „Лемко“, 6) д-р Олександр Гас-сай (ур. 26. 3. 1879), адвокатський кандидат у канцелярії д-ра Булика й управитель новосандецької „Русської Бурси“ та член політичного тов. „Русская Рада“, 7) д-р Іван Черлончакевич (ур. 18. 9. 1882), рідний брат засудженого переміського адвоката Кирила, б. адвокатський коопієнт д-ра Булика й Савюка, а потім адвокат в Скалаті та член „Народного Союзу“ і повітовий русофільський організатор Скалатщини, д-р Олександр Савюк (ур. 21. 1. 1876), краєвий адвокат у Сяноші, за-новник сянської „Народної Ради“, що 1913 р. їздив до Петрограда в русофільської делегації по поратунку для русофільських організацій; з вибухом війни зарюкував був він як акцієст ополчення до військової служби, 9) д-р Ярослав Сьокало (ур. 21. 2. 1883), адвокатський коопієнт у канцелярії ада Коппицького в Галичі, котрий помер у сілській взнайші, та член тамошньої філії „Общ. ім. М. Качковського“, „Дружини“ й кредитового тов. „Надежда“, 10) о. Микола Виноцький, гр. кат. парох у Галичі (ур. 9. 7. 1868) директор „Надежда“, засновник „Дружини“, повітовий організатор „Рускої Народної Організації“ і член „Народного Союзу“ до 1913 р., 11) о. Корнеліо Сенік (ур. 3. 1. 1862) гр. кат. парох у Любичі Королівській, б. соймовий по-сол (1907—11), член управи „Рускої Ради“ й „Общества ім. М. Качковського“, 12) о. Іван Машак (ур. 5. 2. 1861), гр. кат. парох в Липиші Герошій, член „Народного Союзу“ й повітовий організатор русофілів Рогатинщини, 13) о. Маркіз Раставецький (ур. 13. 5. 1865), гр. кат. парох в Ривині, член „Рускої Ради“, „Народного Союзу“, централь „Общества ім. М. Качковського“, організатор русоф. молодярської організації, відомий з гостювання думського посла Стаховича, 14) Дмитро Вислоцький (ур. 14. 11. 1888), студент прав, відповідальний редактор часописи „Лемко“ в Новім Санчі, а потім засновник органу „Русская Земля“ в Перемишлі, 15) о. Іван Станчак (ур. 14. 3. 1868), гр. кат. парох у Висоцьких, член „Рускої Ради“ та політичний організатор русофілів у Ярославщині, 16) Остап Шюк (ур. 22. 2. 1885), урядник кредитового тов. „Надія“ в Кришиці, співробітник „Лемка“, 17) Іван Андрейко (ур. 6. 10. 1888), студент прав, б. відом. редактор „Лемка“ й агітаторський помічник о. Гнатішака, 18) Теодор Мохнашій (ур. 29. 3. 1876), господар у Мохначі Долішній, 19) Олександр Милчинюк, секретар кришицької „Надії“ та член управи новосандецької бурси, 20) Методій Трохановський (ур. 4. 5. 1883), нар. учитель і заступник директора „Надії“ в Кришиці, 21) о. Теодорій Дуркот (ур. 23. 6. 1869), гр. кат. парох у Жидні, голова горлицької філії „Общ. ім. Качковського“ та директор шкільної „Русская сила“, 22) Микола Гремозак (ур. 12. 12. 1874), хлібороб у Кри-

шиці, русофільський кандидат до законодавчих тіл з Лемківщини, 23) Лука Старницький (ур. 20. 11. 1874), гр. кат. дяк у Знесіно під Львовом і член централі „Общ. ім. Качковського“, та вкінці 24) Яким Гавюк, 46 літній господар у Шипоті Камеральним, русофільський агітатор, що стояв у дружбі з Геровськими.

Військова прокуратура обжаловувала одну частину обжалованих від 1 до 15 як провідників злочинної роботи, а інших яко безпосеред-

них спорудників злочинну державні зради а §§ 58 і 59 б карн. зак та винуватій злочину проти оружноі сили держави в § 328 військового карн. зак.

Один з обжалованих, о. Г. Гнатішак, помер ще перед початком розправи, так що переведжено її лише проти 23-ох обжалованих, при чім що до одного обжалованого (Гавюка) відступлено від обжаловання

Підшестимісячна розправа, в якій заряджувано не раз кількадедні перерви, покінчила ся остаточно нині, в суботу, проголошенем присуду, яким обжалованих: о. Богатирця, Цуркановича, д-ра Булика, о. Прислонецкого, д-ра Гас-сая, д-ра Черлончакевича, д-ра Савюка, о. Виницького, о. Сеніка, о. Машака, о. Растовецького, ак. Вислоцького, о. Станчака, ак. Андрейка, сел. Гремозака й дяка Старницького за удже-но на кару смерті через товшене, прочи обжалованих увільнено від вини і карі.

Всі засуджені зголосили внесені жалоби неважності.

ВІДБУДОВА КРАЮ.

III. Обсяг діляни і задачі будівельних експозитур.

1. Загальний круг діляни: Всі технічні і технічно адміністративні чинности, що мають на цілі приготувати і перевести технічну відбудову знищених війною сіл, міст і місточок, костелів, церков, парозіяльних будинків, народних шкіл і філіварків більшої і середньої власности, промислових заведень, керниць, водопроводів і доріг; евіденція будівельних матеріялів і укваліфікованих робітників в окрузі експозитур.

2. Порядок будови. Управитель Експозитур має обовязок розслідати і пізнати розміри шкід в своїм окрузі, скількість матеріялів, які є під рукою, і які можна вскорі ви творити, та уложити порядок будови після того, що пильніше, а що пізніше можна виконати.

3. Спис шкід: Статистика шкід. Експозитур має обовязана зібрати спис спалених і знищених будинків в сільських громадах і містах після громад, а обшари двірські після повітів, і предклатати що 14 днів Централі, а статистику костелів, церков, домів молитви і біжниць після повітів предклатати намісництву.

Коли вже старство або рада світова зіб-рали матеріяли що до величини шкід, то Експозитур має зукиткувати сей матеріял і ошибки справити, та предклатати Централі.

4. Матеріал: Експозитур має оглянути ся за потрібними матеріялами в своїм окрузі і подати внески до Централі, як можна уиска-ти ці матеріяли.

5. Знищені межі селянських ґрунтів: Експозитур має переконатися на місци, чи межі селянських ґрунтів аникли, і поставити до намісництва внесок, щоби їх відновлено з уряду і без кошту.

6. Керниці: Належить в статистиці подати, чи керниці знищені і чи дасть ся їх на-правити.

7. Цілий кошторис і загальна програма відбудови: На основі зібраних статистичних дат знищених будинків треба уложити сумаричний виказ всіх шкід і виробити загальну програму відбудови свого округу та подати, в кількох літах має ся відбудувати округ.

8. Провізорична відбудова: Експозитур мають вести дальше провізоричні будови, розпочаті старствами, та провадити нові, щоби дати людности дах над головою.

9. Плян і кошториси: В містах мають самі пошкодовані постарати ся о плян будови і кошторис. Так само власителі більшої посілости, парозіяльні комітети і инші. Для сільських громад виласть Централі взори будинків на основі знімко і фотографій зарактеристичних будівель різних околиць. Викона-ня будівель мають підняти ся самі пошко-довані.

10. Уділене будівельного кон-сенсу: Затвержене плянв будови і до звід на будову мають уділити громадські зверхности після обовязуючих будівельних приписів. Красвий Виділ виробити коротці новелю до будівельних законів, котру мало би ся впровадити в жите імсарським розпорядком.

Заступники експозитур мають право і обовязок взяти участь в розправах о дозволі на будову і спротивити ся уділеню дозволу, коли будова не відповідає приписам будівельного закона що-до технічної конструкції, санітарних і огнених відносин.

11. Нагляд над будовами: При переведено будови мають експозитур наглядати, щоби виконати будову після плянв і будівельних приписів, та спротивити ся будові, коли хтось не придержуєт ся приписів.

12. Поміч ори позичках: Всі просьби на відбудову, які Воєнне Заведенє кредитове в Кракові надішле до експозитур до роз-смотреня і заохітованя, мають експозитур без-корисно і скоро полагоджувати.

13. Взори будинків, характер околиць, повітний спосіб ставленя будинків, вимоги краси і практичности, здорові будинки: Експозитур мають зібрати в окрузі взори дотеперішних будинків, щоби до них приновити нові будинки так, щоби будівельний характер околиці не затрачував ся. При будові мають допильнувати, щоби селяни забудовували ся краще, здо-рово, практично, приновити при будові всі нові урядженя і порядки так, щоби нове село було культурніше, ліпше що до зглядів на здоровле, гарнійше і взагалі скористало з по-ступу на поля будівництва.

14. Регуляція міст і місточок і більших громад: Красвий Виділ взяв на себе обовязок перевести регуляцію міст, місточок і більших громад, щоби сотворити кращі відносини санітарні і огнєві, а експозитур мають співділати при урегулюванню сих відносин.

15. Виплата субвенцій на відбудову: Що місяця мають експозитур предклатати Централі виказ, кілько кому належить виплатити на будову, а виплата наступає в міру поступу будівлі.

16. Колявація (справдженє): По виконанню більшого числа будівель має зібхати комісія до справдженя. Заступник експозитур подає внесок на справдженє і бере в ній участь.

17. Місячні звіти і викази: Що місяця має експозитур предклатати Централі завіт з поступів праці в окрузі, а що кварталу виказ виплачених заломог і позичок на будову після громад та виказ, кілько буде потрібно фондів на слідуочий квартал.

18. Виказ будівельного матеріялу: Експозитур має обчислити, кілько буде потребувати будівельного матеріялу для відбудови свого округу, щоби переконатися, кілько мусить спровадити і якого матеріялу, а кілько може вивести зі свого округу до інших округів. Потрібні викази має предклатати Централі.

19. Загальні ваги: Централі видала отсей регулямін для експозитур, а при кінці піднесла з натиском, що завдансь експозитур є уможливити скору і добру відбудову знищених громад; крім того мають вони служити всім пошкодованим радою у всіх справах відбудови, відносити ся до потерпішої людности прихильно і помагати людности на кождім кроці у всіх справах будови.

Д-р Іван Манук

Запитанє Злучених Держав до Австро-Угорщини.

ВІДЕНЬ (Т.К.) Тутешний амбасадор Злучених Держав вручив у міністерстві заграничних справ Aide Memoire такого змісту: В ноті ч. 4167 з 9. грудня 1915 в справі „Анкони“ американське правительство предста-

вило своє становище в справі діяльности підводних човнів на морі підчас війни. Сей становище ясно представлено перед тим німецькому правительству, і правительство Злучених Держав думало, що п. і. к. правительству про се повідомлено. Ці і к. правительство відповедило, що він не знає достаточного вміни думок між Злученими Державами й Німецькою, а при тим думає, що навіть новіє знаєє не встанє

до оцінки справи „Анкони“, бо в гру входять питання відмінної природи. Мимо цього ц. і к. міністерство заграничних справ в ноті ч. 5949 з 29. грудня 1915 (відповідь на ноту американської амблади з 21. грудня 1915 ч. 4307) заявило:

„Що до принципу, висловленого в ноті, що несприятельські приватні кораблі, доки не втікають або не ставлять опору, не сміють бути нищені, заки подорожні не будуть уміщені в безпечні місця, ц. і к. правительством є в можливості прихилити ся в дійсності до цього погляду вашингтонського кабінету“.

Дальше заявило ц. і к. правительством з приводу затоплення корабля „Персія“ в січні 1916, що воно хоч не повідомлене про сю подію, буде руководити ся принципами, що до яких зобов'язало ся в справі „Анкони“, коли б мало показати ся, що відповідальність у сій справі паде на Австро-Угорщину.

Рівночасно з повідомленням німецького правительством з 10. лютого 1916 австро-угорське правительством заявило:

„Який-небудь і в якій-небудь цілі узброєний в гармати торговельний корабель траить мировий характер“ — та що

з огляду на се австро-угорські морські оружіє сили одержали приказ, щоби вважати такі кораблі за кораблі воєнні“.

Відповідно до сеї заяви затоплено на Середземнім морі — правдоподібно австро-угорським підводним човном — кораблі, на яких знаходили ся американські горожани. Деякі з тих кораблів, прим. англійські пароходи „Scondo“ і „Welch Prince“ було сторпедовані без остеререження підводним човном, який їхав під австро-угорською флягою

Американський амбасадор у Відні зажадав від австрійського уряду, щоби одержав ніякої відповіді.

Рівночасно з німецькою заявою з 31. січня 1917, яка деякі часті моря коло берегів держав антанту означила як загрожені підводними човнами, ц. і к. правительством подано до відомости, що Австро-Угорщина і її союзники від 1. лютого 1917 будуть всякими способами унеможлилювати всяку плавбу в означеній замкненій області.

З цього можна вносити, що запевнення, дані в випадку пароходу „Анкони“ і поновлені підчас дискусії над справою пароходу „Персія“, в усіх сущих точках, а тим самим і заява, поміщена в ноті цісарського німецького правительством з 4. мая 1916, яка звучала:

„Держачи ся загальних міжнародних принципів про придержуваніє, перешукуваніє і нищеніє торговельних кораблів, не буде затоплювати ся таких кораблів ані в області, ані поза областю оголошеної воєнним простором часті моря без остеререження й ратованя людського життя, хіба що такі кораблі пробувають утікати або ставити опір“ —

що се запевнення заявою австро-угорського правительством з 10. лютого 1916 і 31. січня 1917 менше більше змінені.

Тому, що правительством Злучених Держав має сумніви, як розуміти ті заяви, особливо останню з них, бажає воно довідати ся дефінітивно й ясно, яке становище займає ц. і к. правительством в справі війни підводними човнами і чи запевнення, дані в випадках кораблів „Анкони“ і „Персія“, треба вважати за змінені або відкликані.

Як довідуємо ся, зміст цього Aide Mémoire обмірковують в міністерстві заграничних справ з міждержавного становища під річковим оглядом, після чого буде дана відповідь.

НОВИНКИ.

Львів, 20 лютого 1917

— З уступленням п. Грабовського зі становища правительственого комісаря м. Львова уступає перший за весь час існування львівської міської управи начальник львівської адміністрації, який навіть супроти українського елемента зберігав певну прихильність, закономірність і предметовість. По правлінню всяких пп. Найманів була то у Львові новість, якій належить ся признаніє. Висловлювалася вона на зверх головню в друкованому переважно часті публичних оповісток також в українській мові й письмі — в місце дотеперішого свідомого „перечування“ українських явищів прає. Особливо в першім періоді урядованя п. Грабовського було замітне стремління в інших областях життя іти, бодяй в дуже скромних і обмежених розмірах, на стільки пошани національних прав і потреб української людности; в другім періоді відносини замітно змінили ся — імовірно не без впливу відомих політичних кругів польських, котрі в тім часі знов віднесли голову високо — супроти українства. Однак же всі такі навіть тоді значні і методи пп.

Найманів не віджили до нового блиску. Прощаючи п. Грабовського, можемо се ствердити прилюдно.

— **Повістки до Галичини застановлені.** Урядово доносять: На разі не буде приймати ся до 24. с. м. посилки до Галичини, в війком посилки військових, службових і санітарних тай пакетів з дріджками і грошевик посилкам

— **Відносини на провінції.** З Перемишлян нам пишуть: Що дорожничка тепер страшна, се річ не нова. Але такого лихварства, такого підбирання цін і здирства — думаю — нема ніде в цілій Галичині, як у нас в Перемишлянках. Прим. 1 кг. цукру платять ся у Жидів 5 до 6 кор., 1 літр нафти 5 до 6 кор., на малі пакки тютюну, котрі коштували по 65 сот., беруть у нас по К. 1.60 до 2 К. 40 сот., 1 кг. муки коштує 3 до 4 кор. і т. д. Ми не розуміємо, на що властиво є максимальні ціни — чи вони не обов'язують нашого повіту? Про артикули, на які нема максимальних цін, як н. пр. мило, шкіра на обузу, всякого-рода матерії і више, то вже нема й що б'язати. Річ страшні, нечувані — хоч гинь! Річ цікава, чи п. староста перемишлянський знає про ті справдішні злочини лихварів, — бо доси він на те ані словечка. Коли не знає, то ми стасю дорогою подасмо йому до відомости і поручаємось його ласкавій пам'яті.

— **Смерть полковника Українця.** Дня 18 с. м. помер у Софії тямішний ц. і к. військовий аташе полковник штабу генерального Іван Новак. Вчора перевезено тіло покійного до гр. кат. кашлиці, звідки відбудеть ся завтра похорон після гр. кат. обряду. При вмиранючім був його брат, лікар маринарки. Покійний був по народности Українець. З нагоди його смерті вислав король Фердинанд кондоленційну депешу до цісаря Карла, котрий телеграфічно на ту депешу відповів.

— **Загальні збори Кружка У. П. Т. ім Б. Грінченя** відбудуть ся дня 4. марта 1917 р. (неділя) по полудні о годині 3. (бо нема світла) в будинку шкільнім на Городецьким ч. 95. у Львові з отсим порядком нарад: 1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Здане звітів: а) педагогічного, б) адміністративного і в) касового, рефер. М. Сіях. 3. Звіт комісії контрольної. 4. Дискусія над звітами і уаіленіє абсолютної. 5. Відчитані списку звичайних членів Кружка. 6. Вибір голови і решти членів старшини Кружка. 7. Внесеня і запити членів. Старшина Кружка просить Добродіів і прихильників нашої школи о як найбільшійшій присутності. Від сего буде залежати доля і будучність нашої школи — М. Сіях, заступник голови. о. Волод. Федусевич, секретар. 1—3

— **Голос з полону.** Я здоров і нахожду ся в полоні в Турестанській Азії (гор. Катта Курган). Всіх рідних і знайомих прошу не відмовити донести мені про місце побуту і стан здоровля моєї жени Іванни Давидович, учительки з Гнильча, пов. Підгайці, брата Томи, однорічного охотника з 17 п. п., бувшого в резервовім шпиталю в Ст. Міхаель (Стиря), і другого брата Теодора, бувшого добровольця в укр. стрільцях. — Володимир Давидович.

— **Відзначеніє в ц. і к. воєнній маринарці.** О. стап Цищів (зі Стрия), ц. і к. начальник безтротного телеграфу на патрульнім судні „Віза“, одержав срібну медалью хоробрости першої класи.

ЛЯ ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„П'ятова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим довози і важкіші для української справи, конечні як найскорш і найбільшійшій жертви

А. Борковський Ваньовичі 20 К. (Дн.); — Олена Хрущева в Бутиничах 5 К. („Діло“) Анну Подляшську з Глинного, Ірину Дрогомирську з Станіслава, Марію Маринювичу з Любелі, Діонію і Нусю Гоцких в Перемишля, — Дмитро Мудрецький Любачів 5 К. (Дн.); — д-ра Стефана Мудрецького Відень, дир. Миколу Козориза Любачів, Івану Макухівну Перемишль, Олю Морозівну уч. 5 кл. лиц. Перемишль, — VI. кл. „Б“ Перемишль 30 К. (Дн.); Шу, IV у, V у класу українського гіцея в Перемишлі і III у і IV у класу української гімназії в Перемишлі, — Мартинович М. учитель в Лютичи 10 К.; о. Пасичинського Кирила пароха в Макуневі п. Дитятчі, Ізидору Пасичинську в Макуневі, о. Теодія Пасичинського сестричка в Макуневі, господаря Івана Кружинського в Макуневі, Дмитрашевця учителя в Дмитровичах п. Судова Вишня, — хоруж. Гаврацей Микола п. п. 430 10 К. Мокріньську жену пароха в Радимні, о. сов. Анарія Наконечного в Замкові п. Радимно, дир. школи Дуба в Ветаній п. Сурохів, о. Михайліу Андрія пароха в Сурохіві,

Гоцьку Лесю в Висоцьку п. Сурохів, — Северин Левицький і судія Самбір 5 К. (Дн.); Василя Бережанського радника суду в Самборі, Наталю Гарасовську в Бидичах, о. Петра Войтовича в Грушеві, о. Пасичинського в Волі Колянській, ц. к. судію Яворського Володимира в Мостах великих, — Маруся Павула в Смеркові 3 К. (Дн.); — Ольга Сухова 5 К. (Дн.); о. Йосифа Маринювича з Любелі, о. Луцького з Дворець, Марію Гараховську з Деревні, Пеленську зі Жовкви і Олеску Фартуха з Куляви, — Дорія Ціховська, Лешівка 20 К. (Дн.); Нусю Ціховську з Яворова, Марусю Весоловську з Стрия, Костика Воєвідку, лікаря Укр. Стр. Богдана Комаринського з Ращева, Михайла Мартинця, надради лісництва, — о. Петро Кузик в Бушіві 10 К.; о. совітника Андрея Борисевича з Дрогова, о. Клима Грушкевича з Мокрая, о. Івана Приймю, катихиза з Хирова, і о. Йосифа Рейнарювича з Тарнавки. — Коник Матвій 10 К. (Дн.); Василя Чаплю, надпор. Івана Павліша, поручн. Володимира Чернявського і Осипа Шипайлу, сан. хоружих — всі з 3. п. п. обор. краєвої, Град, і Івана Маршока з 27. п. п., Перемишль, Врїскев Корракомандо — Кость Левицький, Стебник 5 К.; Вп. Миколу Терлецького, властителя дібр, Михайла Мигитина, укічч. ст. праз — обох в Стебнику, Володимира Левицького, ц. к. поручника 22. полку,

Івана Іванця, четаря УСС., Павла Джулинського, ув'язненого богослова в Мельничу. — М. Гавдяк, Дрогобич 2 К. — Николай Івановський І. Мотрич 10 К. (Дн.). — Петро Олінець 10 К. (Дн.); Данила Оліниця, Олександра Панейка зі Львова, Михайла Андрюховича, Альфреда Будзинювського, Антона Бережницького, Миколу Карачевського, Олександра Гошовського, Володимира Филиповича і Аркадія Малешького, — о. Софіяк Талей Кончевич, парох Мільна, 5 К. — Аврелія Кірилович Львів 10 К. (Дн.); Івану Яновичу в Тарнобжегу. — о. Антін Стельмах, завідатель в Радекові, 5 К. (Дн.); — Паранкевич Микола 5 К.; Алексія Салка радника суду в Ходорові, Константина Глуховського директора таболі Відень XX. Waldmühlbergasse No 12/11, Теофана Бачинського управителя уряду податкового зі Станіслава, Івана Дмитришина та Івана Заліщука ц. к. сфін. суду за мешк. в Гіміді таболі. — Тимотей Огородник Львів 10 К. Атаназія Дольницького, Зилонія Альботу в Оберголябрун, Волод. Морювика в Відні. — Шура К. Тимотей, надп. Ф. 421, 10 К.; д-ра Володимира Кучера гіми. учителя у Львові, Михайла Возняка гімназ. учителя у Відні, Евгена Чумака гіми. учнт. у Відні, о. д-ра Осипа Застирця директора семінарії у Відні, сан. поруч. Івана Нагляка І. Р. 4. — Іван Стецьків пол. почт. 295, 5 К.; п. Т. Е. Чичуліну уч. в Ріпчицях, Юлька Карпінського, І. Ніка. Гр. Волосянського і Вас. Соболя, — о. і Голічек Осерлів 10 К.; Емануїлу Олесницьку в Горній, Ірену Крайчик в Будинній, Петра Чаууса пол. курата, Николая Новака в Годимах, Матвія Мокріньського в Радимні. — о. Малешький в Балигороді 10 К.; д-ра Романа Вітошинського адвоката в Ліску, о. М. Устияновського, пароха в Смереці, п. М. Занькова ц. к. судію в Балигороді. п. І. Шарана ц. к. сфін. суду в Балигороді, о. Юрія Мирослава Черкавського пароха в Дакнові, о. Іос Чеховича пароха в Ричині. — о. Юрій Ковшевич в Ульвізку 10 К.; о. Мартина Миколайчука в Торках, о. Івана Ковалевського в Ваневі, о. Андрія Трешневського в Бахорі, о. Володимира Граба в Спасові і о. Володимира Кречовського в Гільчу. — Меланія Ковшевич 10 К.; Ольгу Чарнецьку в Бахорі, Софію Трешневську в Бахорі, Ольгу Миколайчуківну в Торках, Єлену Данилович в Рішеві і Марію Мокріньську в Радимні. — Грица й Гринь підхор. УСВ. 10 К.; новоіменованих хоружих УСС.: Бородисевича Евгена, Мойсеовича Теофіля, Купчинського Романа, Салдата Миколу, Загребного Гнатка усіх на Егеррові 445. — Егеєн Залуський Львів 5 К.; Вол. Кириловича з Ярославя, Вол. Льва, Тому Телішевського, Ол. Максимовича, Стан. Панькова і Іос. Залуського всіх зі Львова. — Іван Романяк учнт. в Снятинці 10 К.; тов. Василя Іошка, Коста Малюка, Марію Бірвну, Вас. Остапчука, Ром. Стефаня. —

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 20. лютого 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На північний схід від Фокшані відділи, які виконали наступ, привели з несприятельських ровів якесь число полонених, з машинною карбіною й і метавку мін. В області Лудової розсаджено російський бльокаве. Над Нарайковом значна гарматна боротьба. Під Радимлювом один з наших летунів сівину несприятельський самолет.

Цінник насіннь.

Ковюшина червона (ціна торгова). — Інші ковюшини і трави по курсових цінах в міру запасу.

БУРАКИ ПАШНІ: ціна за 1 кг.

Пшукрові білі	К 3-60	Морква пашна біла	К 50—	Ріпа стернянка	К 8—
Мамути червоні	К 4—	Морква „ помаранч.	К 60—	Мак синій	К 10—
Цабуля цитавська	К 140—	Свекли єгипетські	К 16—	Капуста бруншвіцька	К 30—
Цабуля голяндська	К 140—	Свекли інші	К 12—	Капуста волоська	К 50—

ЯРИНИ: ціна за 1 кг.

Свекли єгипетські	К 16—	Капуста бруншвіцька	К 30—
Свекли інші	К 12—	Капуста волоська	К 50—

Цабулю, свекли, капусту, редьковцю, редьку, цукровий горох і фасолі, дині, моркву, калярєпу, петрушку, огірки, салату, шпінат і інші ярини доставляємо також в пачочнах по 30 сотників.

При замовленні належить послугувати ся розісланими друками на замовлення і з одної громади рівном замовляти з огляду на обмеження в перевозі посилок. Ціна розуміє ся в міру запасу за готівку з гори, опаковане численно по власних коштах. За якість насіння ручимо до висіяння — невідповідиче до ужитку приймаємо назад. В браку одної сорти вільно нам вислати нашу сор-

ту того самого насіння. Посилка іде на ризико замовляючого — за термін доставки не ручимо. З огляду на великий брак насіння і перевозові труднощі належить спішити ся з замовленнями. Для саїлок, філій і кружків „Сільського Господаря“ і краєвиць дасмо при замовленні ярин і цвєтїв в пачочках рабат 30%. **Окремих цінників не висилє ся.**

Краєвий Союз госп.-торговельних спілок, Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Вчера по пол. зріс огонь неприятельської артилерїї на фронті в Побережє мж Плавою і морєм. В ночи були тільки відокремлені огнєві пастули. На тирольськїм фронті італійська артилерїя була більше діяльна ніж звичайно, особливо між Торболе і Льюббїю.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південний схід від Борат перепалили сторожїй.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевєр.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в днє 20. лютого 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Вірттемберського: Англійці перед пол. по огнєвїм підготовлено виконати наступ на захід від Менїнес. Наступ не вдав ся. Один офіцер і 6 жовнірів дістали ся в полон.

Фронт наслідника баварського престолу Рупрехта: На фронті над Анкром відверто кілька вивідних наступів Англійців. На північїм березі Анкри підїздовий відділ заскочив англійську позицію і привів 7 полонених. По короткїм огнї наш відділ здобув приступом тїчку опертя на південь від Лейтанїю і полонили злого, зложеноу з 30 людин.

Група війск нїмецького наступника престолу: В Шампанї й Воєзах мали виправи Французів були безуспїшні. На північно східнїм фронті Вердена вдало ся нам заскочити неприятельську позицію, яку знищено в блїзї днє.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя баварського: В деяких відтинках російська артилерїя була діяльнїша ніж попереднїх днїв, особливо на південь від озера Дрисїти і на східнїм березі Нарайки.

Фронт архикнязя Йосифа: В Карпатах серед снїжних заметїй відбули ся корисні для нас підїзди. Російський блокгауз на південь від Смотров по зловленю оборонїща розсаджено. На північ від долини Сляїцї, по прогнаню неприятельських позицій і відвертю протинаступів, посунули ми наше боеве становище наперед на гірський хребет.

Група війск Македенза: Під Радєшті над Серетом відділи, пішовши до приступу, вдерли ся до російського становища, збурили землянки і вернули з 11 полоненими і кількома машинними карабінами.

Фронт Македонський: Між Вардарем і озером Дойрин до вечера сильно острілювано наше становище. Атак після сього не наступило.

Перший ген. квартирмайстер Людєндрєв.

ПОДЯКА.

Варелодобним і Всечесн. оо. декан. Ю. Дорожинському, віцекерт. І. Паньківському, совітникам і катехїгам Ю. Дзєровичеви, І. Рудовичеви, В. Лискови, С. Біленькому, префектам Лучинському і Бучкови, сов. Бобикевичеви, А. Дикому, Пясецькому, Шпитковському, Ю. Дуткевичеви і Гр. Залуцькому ч. св. ВВ. і хорози Вп. Студентів Теолюї, які під проводом Вп. о. проф. Ал. Стефановича звадили взяти участь у відправі похоронів Найдорожшого мого Отця, бл. п. Теофіля Гутковського, пароха і декана Ясенева, Вп. Панству Добродїям Лотоцьким, Дзєровичам, Бариліччам і Лисин і Вп. Д. С. Гасюкови за пам'яті в часі слабости бл. п. мого Отця і певну поміч в уладженю похоронів перенята глибокою вячнїстю складаю ширю подяку.

О ЦЕНА ГУТКОВСЬКА.

Львів, 18. II 1917. 143. 1—1.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРИНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотниках:

Збірка з села Рудна ученицї IV. класї Івана Ярош, Катерина Митуря 14 К., Всч. о. Іван Пстик в Ляшок коло Бобрівки 50 К., Вп. Алекс. Сас Лїсковцький збірка пп. кондукторів на порученє Вп. Леонт, Добрянського 200 К., через дирекцію „Народна Торговля“ збірка від оп. Юліяна Сїчинського 10 К., д-ра Стеф. Федака 10 К., о. Алекс. Стефановича 5 К., директора Ілї Корорудза 3 К., д-ра Алекс. Бариліяка 2 К., д-ра Волод. Мацькевича 2 К., о. Мих. Клюка з Зарудець 10 К., збірка від пп. проф. акад. гімназ. з рук Вп. Як. Яцкевича 20 К., Шкільна Поміч у Львові з рук Вп. Танчаківського 50 К., разом 376 К.

За ці шедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дітвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку.

М. Слєк.

Адреса: Урава школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 40 1—1

ЖЕРТВИ

зложені в „Земельнім Банку гіпотечнім“ у Львові на „Руську Академічну Поміч“ у Львові дальше в коронах і сотниках:

ВП. Мих. Яцків 1—, о. Василь Кліш в Стїчєві з коляди 50—, Янїя Телїшевська Гайнд бараки 10—, Д-р Степан Баран Львів 20—, о. Яків Яхно Заколот п. Підбуж 10—, Д-р Куровель лікар в Калуші 50—, Д-р Семен Шєчук Львів 20—, Кирило Малицький Шчєрець 3—, Федь Белєй Богорія 41 80, о. Іван Виницький 42—, о. Михайло Паук Середопільцї, п. Радєхїв 20—, о. Фр. Рабїї Самбір 5—, Іван Кохановський в Краківцї 5—, о. Мих. Лада в Долинї 5—, Франц Кїкаль командант У. С. В. 10—, Володимир Левницький пол. почта 69 10—, Дмитро Бойчук пол. почта 2 30—, о.

Мих. Кручковський Нагачів 20—, Тимотей Шурак пол. почта 421 20—, Д-р Вінкентїй Яворський Сарасво 25—, Марїя Іжицька 6—, за що Видїл жертводавцям складає ширю подяку.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто має би яку вістку про Масю Великсєвичану з Нижєсєл, пов. Товмач, зарад дасть менї знати: д-р Володїслав Кугак, Номїя Санч, шпиталь резервовїл. 142 1—2

Хто знає би де перебувають моя жена Каролїна Зїрон і 3 неїстїти: Марїя Трембач, Каролїна Трембач і Франка Зїрон, евакуванї в села Петляковець старих повіт Бучач, звають ласкаво менї довести на адресу: Франко Зїрон в Володимирцях, оця Журавно. 141 1—1

Оголошеня.

Народний стрїй жіночий мало уживаний — можлив в черевцїках — закупує. Зголошенє до 26 лютого під „Стрїя“ адм. „Дїла“. 140 1—3

Пошукую семїнарїсти для ученицї I. вїдповідої школи, если можливо т. і до шїти, — Евгєнія Дикова в Мазївицях, п. Поморан. 134 4—10

Права родин покликаних до вїйска і и. необхїднїх інформацїї містить „Інформаційний калєндарець“. Цїна 30 сот. — „Жовнїський“. Цїна 20 с. — „Шкільний“. Цїна 20 с. До кожних 10 шт. 2 даром. Перевїяка 1 шт. 5 сот. 12 шт. 30 сот. — Висїлас А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19. 139 2—15

НОВІ КНИЖКИ Товариства „ПРОСВІТА“

1. Калєндар „Просвїти“ на р. 1917. Цїна 50 сот. На почтову пересїлку долучити 30 сот. або рекомєнд. 55 сот.
2. Підручник до науки нїмецької мови. Цїна брош. прїям. 3 кор. 50 с. з справленїє і полотно в нїтїскама 6 кор. 50 с. На почтову рекомєнд. пересїлку долучити 55 с.
3. Дотєпи, вигадїи і жарти. Шїла брошур. 80 с., озрад. в цїлому з нїтїскама 2 кор. 20 с. На почтову пересїлку долучити 45 сот.
4. За козацьким хїтїбом, часїя. Цїна 70 сот. в пересїлкою о 20 сот. бїльше.
5. Войнаровський; 70 сот. в пересїлкою о 20 сот. бїльше.
6. Чекає нас велика річ. Історична оповїданя і опис. Цїна 50 сот. в пересїлкою о 20 сот. бїльше.
7. З крївавого шляху Укр. Сїч. Стрїльцїа. Кавїчки висїлаємо тільки по отриманю готївки; на кредит і за посїлїзатою не висїлаємо, в комїє не даємо. Зважєнїє і гроші салїти на адресу: Нїмєцького Тов. „Просвїта“ у Львові, рїнок ч. 10. В. с. 5—7